

2017-06-29

Kursbeskrivning

Att handleda verksamhetsförlagd utbildning i förskolan

7,5 hp, avancerad nivå

Kurskod: UB311F

Höstterminen 2017

Kursansvarig	Birgitta Hammarström-Lewenhagen	birgitta.hammarstrom-lewenhagen@buv.su.se
Kursadministratör	Erika Holst	erika.holst@buv.su.se 08-12076406
Lärare	Antonio Rodriguez Bibi Cederloo Birgitta Hammarström-Lewenhagen	antonio.rodriguez@buv.su.se 08-6747195 bibi.cederloo@buv.su.se 08-12076529 birgitta.hammarstrom-lewenhagen@buv.su.se
Examinator	Birgitta Hammarström-Lewenhagen	birgitta.hammarstrom-lewenhagen@buv.su.se

Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Stockholms universitet
Barn- och ungdomsvetenskapliga
institutionen
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescati Hagväg 24, 20 & 16B registrator@buv.su.se
www.buv.su.se

Allmänt om kursen

I denna kursbeskrivning får du information om kursens innehåll, upplägg och examinationer samt praktisk information kring kursen. Kursbeskrivningen utgår från och relaterar till kursplanen (se kurshemsidan).

Kurshemsida

Alla kurser vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen har en egen kurshemsida där du 1-2 månader innan kursstart finner viktig information om kursen såsom schema, kursbeskrivning, kursplan, litteraturlista och kontaktpersoner.

Du söker själv fram respektive kurshemsida på www.buv.su.se/utbildning/kurshemsidor

Mer information om kursen liksom kommunikation under kursens gång finner du på en kurssida i lärplattformen Mondo. Kurssidan blir tillgänglig när du har registrerats på kursen. Du loggar in med din universitetsinloggning på <https://mondo.su.se> och söker upp kursen under ”Mina aktiva sajter”.

Schema

Uppdaterat schema finner du på kurshemsidan, eller genom att logga in via <https://schema.su.se> Ta för vana att kontinuerligt kolla schemat eftersom det kan ändras med kort varsel.

Registrering

Vi använder webbregistrering för denna kurs. I välkomstbrevet finns närmare anvisningar för hur och när du registrerar dig på kursen.

Kursens innehåll och förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- beskriva och kritiskt diskutera handledaruppdraget i den verksamhetsförlagda delen av förskollärarytutbildningen,
- reflektera över olika handledningsstrategier utifrån syn på lärande och egna värderingar och ställningstaganden,
- resonera kring tänkbara konsekvenser för upplägg av VFU och relationen mellan handledare, student och verksamhet beroende på vald handledningsstrategi,
- planera och organisera innehåll i verksamhetsförlagda utbildningsperioder utifrån VFU-kursernas förväntade studieresultat, förskolläraexamensmål och VFU-förskolans verksamhet,
- genomföra reflekterande handledningssamtal,
- bedöma och dokumentera förskollärarytstudenters professionsutveckling och studieresultat i förskollärarytutbildningens verksamhetsförlagda kurser, samt
- analysera och reflektera över egna förmågor och färdigheter inför ett framtida handledaruppdrag.

Kursens upplägg

Kursen bedrivs på kvartsfart, vilket innebär en studieinsats motsvarande 25% av heltid under den tid som kursen pågår (mitten av september till terminsslutet i januari 2018).

Undervisningen består av självstudier och gemensam bearbetning av kurslitteratur, sex lärarledda seminarier med korta inledande föreläsningar/introduktioner samt arbete i mindre grupper både vid seminarierna och i fasta studentarbetslag som bildas vid det första kurstillfället. För att nå kursens mål används ett kooperativt och kollektivt lärande. I kursen ingår därför kursrelaterat arbete i studentarbetslag om ca 5-6 deltagare som kommunicerar mellan seminarierna. I kursen ingår att genomföra och reflektera över sitt eget agerande i handledarsamtal.

Vid seminarierna reflekterar vi tillsammans kring de frågor som väcks under kursens gång vid litteraturläsning och i studentarbetslaget. Vi bearbetar identifierade frågeställningar om handledaruppdraget samt centrala begrepp ur litteraturen i relation till respektive seminariums innehållsliga fokus. En grundläggande tanke och utgångspunkt för de lärarledda seminarierna är att kursdeltagarna aktivt bidrar till att utforskande diskussioner om handledaruppdraget förs i gruppen med stöd av bearbetad individuell läsning av kurslitteraturen.

Den egna lärarpraktiken och de egna tidigare av studenterfarenheterna/handledarerfarenheter är en viktig del av kursen. Kursdeltagarnas erfarenheter och frågor kring professionsutveckling och verksamhetsförlagd utbildning samt kurslitteraturen ska därför utgöra ett centralt inslag vid varje seminarium.

Mellan kurstillfällena kommer studenter och lärare att kunna konferera via lärplattformen Mondo. Här kan studenten successivt samla individuella reflektioner om handledaruppdraget och kurslitteraturen samt presentera examinationsutkast för formativ bedömning. I Forum läggs korta sammanfattningar från studentarbetslagens diskussioner. Formativ bedömning ges av kurslärare och deltagarna som ”kritiska vänner”.

Eventuella schemaändringar och meddelanden ansvarar kursläraren för att informera om via anslagstavlan på projektsajten.

I kursen används Harvard som referenssystem, se manual på Mondo.

Litteratur

Obigatorisk litteratur

Ahrenkiel, Annegrethe, m.fl. (2013). Unnoticed Professional Competence in Day Care Work. *Nordic journal of working life studies*, 3(2), ss. 79-95. (17 s.)*

Alexandersson, Mikael (2007). Tankens krökning tillbaka mot sig själv. *Pedagogiska Magasinet*, 1, ss. 28-33. (6 s.)*

Emsheimer, Peter (2007). Att få syn på vad vi inte ser. *Pedagogiska Magasinet*, 1, ss. 46-51. (6 s.)*

Gardesten, Jens (2016). *Den nödvändiga grunden: underkännanden och erkännanden under lärarutbildningens verksamhetsförlagda delar*. Diss. Kalmar: Linnéuniversitetet, ss. 29-34, 66-140. (81 s.)*

Granström, Kjell (2007). Språket är tankens redskap. *Pedagogiska Magasinet*, 1, ss. 34-38. (5 s.)*

Hegender, Henrik (2007). Lärarutbildningars kunskapsmål för verksamhetsförlagd utbildning. Ett ”mischmasch” av teori och praktik. *Pedagogisk Forskning i Sverige*, 12(3), ss. 194-207. (14 s.)*

Hjort, Marie-Louise & Pramling, Niklas (2014) Den blivande förskollärares formering. En studie av verksamhetsförlagda handledningssamtal, argumentationstraditioner och metaforik. *Tidskrift för Nordisk Barnehageforskning. Nordic Early Childhood Education Research Journal*, 7(10), ss. 1-18. (18 s.)*

Hultman, Glenn, Schoultz, Jan & Stolpe, Karin (2011). Samspelet lärarstuderande-handledare. Den verksamhetsförlagda utbildningen. *Pedagogisk Forskning i Sverige*, 16(2), ss. 118-137. (20 s.)*

Langelotz, Lill (2014). *Vad gör en skicklig lärare? En studie om kollegial handledning som utvecklingspraktik*. Diss. Göteborg: Acta universitatis Gothoburgensis, ss.9-38. (30 s.)*

Lauvås, Per & Handal, Gunnar (2015). *Handledning och praktisk yrkesteor*i. 3:e uppl. Lund: Studentlitteratur. (400 s.)

Lindgren, Ulla (2007). Ur förvirring kommer kunskap. *Pedagogiska Magasinet*, 1, ss. 60-63. (4 s.)*

Palm, Mimmi (2007). Handledning håller ihop. *Pedagogiska Magasinet*, 1, ss. 56-59. (4 s.)*

Löfdahl, Annica & Folke-Fichtelius, Maria (2014). Förskolans nya kostym: omsorg i termer av lärande och kunskap. *Kapet Karlstads universitets Pedagogiska Tidskrift*, 10(1), ss. 1-14. (14 s.)*

Mathisen, Petter & Bjørndal, Cato (2016). Tablets as a digital tool in supervision of student teachers' practical training. *Nordic Journal of Digital Literacy*, 11(4), ss. 227-247. (21 s)*

Nordängar, Ulla Karin & Lindqvist, Per (2012). Att skärpa den praktiska blicken – handledares erfarenheter av försök att stärka kvalitet i VFU. *Utbildning och lärande*, 6(1), ss.50-67. (18 s.)*

von Schantz Lundgren, Ina & Lundgren, Mats (2012). Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) – En arena för lärarstudenter att utveckla sin ledarskapsförmåga? *Utbildning och lärande*, 6(1), ss.80-97. (18 s.)*

Härutöver kan tillkomma litteratur i form av artiklar, rapporter m.m. (ca 300 s.)

Referenslitteratur

Lindqvist, Per & Nordängar, Ulla Karin (2007). ”Lost in translation?”. Om relationen mellan lärares praktiska kunnande och professionella språk, *Pedagogisk Forskning i Sverige*, 12(3), ss. 177-193.*

Skolinspektionen (2016). *Förskolans pedagogiska uppdrag. Om undervisning, lärande och förskollärares ansvar*. Stockholm: Skolinspektionen.*

Skolverket (2016). *Läroplan för förskolan Lpfö 98 [Ny, rev. utg.]*. Stockholm: Skolverket.*

Stockholms universitet. *VFU-handboken Från novis till professionell för lärarstudenter antagna vid Förskolläraryrket*. (Aktuell version)*

Utbildningsplan för förskolläraryrket. Stockholms universitet: Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen. (Aktuell version)*

*Finns som elektronisk resurs

Innehåll

I kursen, som ges på kvartsfart, behandlas handledaruppdraget för förskollärestudenter i verksamhetsförlagd utbildning med syfte att utveckla deltagarnas handledarkompetens. Undervisningen sker i sex lärarledda obligatoriska seminarier (ca 1/mån) som fokuserar handledningsstrategier, organisering av VFU i relation till examensmål för förskollärexamen, reflekterande didaktiska handledarsamtal, etiska aspekter på handledning samt formativ och summativ bedömning av professionsutveckling. Kursen examineras genom en individuell skriftlig resonerande text om handledaruppdraget.

Närvaro

Seminarier är obligatoriska. Frånvaro kompenseras enligt instruktioner som ges på det första introducerande seminariet i kursen av ansvarig lärare.

Examination

Kursen examineras på följande vis:

EXA1 Individuell skriftlig uppgift, 7,5 hp, som bedöms enligt betygsskala A-F. Examinationen läggs in på Mondo i gruppens projektsite under uppgifter den 12/1 2018.

Examinationer ska vara rättade senast 15 arbetsdagar efter inlämningsdatum eller examinerande seminarium. Betyget publiceras på mitt.su.se.

Omexamination

Reglerna för omexamination och vad som gäller vid underkänt betyg framgår av kursplanen. Nästkommande examination äger rum den 28/2 2018.

Student anmäler önskemål om omexamination till kursadministratör senast den 20/2 2018.

Examinationsuppgift

Enligt kursplan: Individuell skriftlig uppgift, 7,5 hp. Betygsskala A-F. *Provkod: EXA1*
Examinationsuppgiften med tillhörande bedömningskriterier utgår från kursens förväntade studieresultat och ger möjlighet att problematisera och fördjupa olika perspektiv av handledaruppdraget i relation till kurslitteratur, egna erfarenheter, funderingar och tankar om att handleda professionell utveckling i VFU.

En artikel med reflektioner om handledaruppdraget:

I en individuell resonerande text i form av en artikel, som skulle kunna publiceras i en pedagogisk tidskrift för förskollärare (t. ex *Förskolan* eller *Pedagogiska magasinet*), ska du visa förmåga att beskriva och kritiskt diskutera **hela** handledaruppdraget, inklusive bedömningsansvaret i förhållande till samtliga förväntade studieresultat med stöd av kurslitteratur och erfarenheter.

Texten ska också visa att du kan reflektera över olika handledningsstrategier och vad som påverkar ditt val av strategi samt tankar om både innehåll och upplägg av VFU för studentens professionsutveckling. Tänkt målgrupp är handledare inom förskolan eller andra med ett intresse av professionsutveckling i förskolan.

Den kritiska granskningen av handledaruppdraget ska contextualiseras till förskolan och blivande förskollärares professionsutveckling, vilket betyder att exempel som används i din text ska hämtas från yrkesutövande i förskolan och att handledning diskuteras *kring valda förskolerelaterade och professionsrelaterade* frågeställningar.

Examinationsuppgiften är tänkt att ha en *kunskapsproducerande* inriktning. Genom att angelägna handledningsfrågor för VFU-studenter och handledare i förskolan formuleras och diskuteras, kan din text synliggöra handledningsprocessen i VFU och bidra till kunskapsutveckling inom VFU-handledning. Utgå från att din artikel skulle kunna användas som underlag för fortsatta diskussioner om handledaruppdraget i handledarnätverk och/eller för en diskussion om VFU och handledning på din förskoleenhet.

En rekommendation är att material till texten samlas i form av egna och studentarbetslagets frågeställningar kring handledaruppdraget som bearbetas under kursens gång och dokumenteras på Mondo. En bra text behöver genomarbetas flera gånger. Med korta textutkast kan och bör återkoppling fås inom studentarbetslaget och vid seminarierna. Tänk också på att noga ta del av bedömningskriterierna nedan. Hela texten bedöms enligt sjugradig skala. Uppmärksamma även skrivsättet (disposition, rubriksättning, argumentation, avrundning) i de artiklar som ingår i kurslitteraturen eller andra nummer av *Förskolan* och *Pedagogiska Magasinet* för att få inblick i och inspiration till hur en artikel kan skrivas

Betyg och betygskriterier

EXA1

Stockholms
universitet

Kursbeskrivning Att handleda verksamhetsförlagd utbildning i förskolan Hösten 2017

För betyget A-E ska studenten ha lämnat in en språkligt godtagbar text med godtagbar referenshantering som visar hur de förväntade studieresultaten tillägnats

A. Utmärkt. Studenten visar förmåga att:

- på ett genomgående *kritiskt, problematiserande och nyanserat sätt* diskutera handledaruppdraget och på ett *problematiserande och väl underbyggt sätt reflektera självständigt över olika handledningsstrategier* i förhållande till områden som innehåll och organisering av VFU, reflekterande handledningssamtal och bedömning av professionsutveckling med stöd av kurslitteratur.

B. Mycket bra. Studenten visar förmåga att:

- på ett *kritiskt, problematiserande och nyanserat sätt* diskutera handledaruppdraget och på ett *väl underbyggt sätt reflektera över olika handledningsstrategier* i förhållande till områden som innehåll och organisering av VFU, reflekterande handledningssamtal och bedömning av professionsutveckling med stöd av kurslitteratur.

C. Bra. Studenten visar förmåga att:

- på ett *nyanserat kritiskt sätt* diskutera handledaruppdraget och på ett *nyanserat och underbyggt sätt reflektera över olika handledningsstrategier* i förhållande till områden som innehåll och organisering av VFU, reflekterande handledningssamtal och bedömning av professionsutveckling med stöd av kurslitteratur

D. Tillfredsställande. Studenten visar förmåga att:

- på ett *grundläggande kritiskt och till viss del nyanserat sätt* diskutera handledaruppdraget och *reflektera över olika handledningsstrategier* i förhållande till områden som innehåll och organisering av VFU, reflekterande handledningssamtal och bedömning av professionsutveckling med stöd av kurslitteratur.

E. Tillräckligt. Studenten visar förmåga att:

- på ett *grundläggande kritiskt sätt* diskutera handledaruppdraget och *reflektera över olika handledningsstrategier* i förhållande till områden som innehåll och organisering av VFU, reflekterande handledningssamtal och bedömning av professionsutveckling med stöd av kurslitteratur.

Fx. Underkänd, något mer arbete krävs. Studentens examination uppvisar *några mindre* brister i relation till kravet för betyget E.

F. Underkänd, mycket mer arbete krävs. Studentens examination uppvisar stora brister i relation till kravet för betyget E.

Betyg på hel kurs

För slutbetyg på kursen krävs lägst betygsgraden E på examination, samt att alla uppgifter i kursen enligt kursbeskrivningen är fullgjorda. Betyget på EXA1 blir även slutbetyg på kursen.

Regler och rättigheter

Under www.su.se/regelboken finner du en sammanställning av beslut som fattats på olika nivåer kring studenters rättigheter och skyldigheter. Det ingår i ditt ansvar som student att

känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser.

Alla anställda och studenter på Stockholms universitet ska behandlas lika och bemötas med respekt oavsett ålder, kön, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning eller funktionshinder. Även under verksamhetsförlagd utbildning gäller detta, en arbetsgivare får inte diskriminera den som hos arbetsgivaren söker eller fullgör praktik 2 kap. 1 § p. 3 diskrimineringslagen. Läs mer om lika rättigheter och möjligheter på www.buv.su.se eller www.su.se/jamlikhet

Disciplinära åtgärder vidtas mot student; som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas, som stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen, som utsätter en annan student eller en arbetstagare vid universitetet för sådana trakasserier eller sexuella trakasserier som avses i 1 kap. 4 § diskrimineringslagen (2008:567). Utöver sexuella trakasserier innefattas trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Fusk, plagiat och självplagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, eller egna tidigare arbeten, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt utan att ange källan är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Att använda sig av egna texter som tagits fram i ett annat sammanhang utan korrekt referensgivning betraktas som självplagiering.

Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen.

Vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen används textjämförelseverktyget Urkund och kompletterande sökmotorer för att kontrollera inlämnade texter. I denna kurs sker kontroll för samtliga studentexaminationer i kursen. När du som student lämnar in arbeten motsvarar det ett godkännande från din sida att arbetet får köras igenom universitetets textjämförelseverktyg. Kontroll görs även vid misstanke om plagiat i enskild text.

Plagiat av andras eller egna texter är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk och plagiat till prefekt.

Övrig information

Studentinflytande och utvärdering

Inom ramarna för kursplanens mål, kurslitteratur, upplägg och examination har varje student möjlighet att påverka arbetsformer och innehåll. Efter avslutad kurs kommer du att få en kursvärdering, som vi uppskattar att du besvarar.

Stockholms
universitet

Kursbeskrivning Att handleda verksamhetsförlagd utbildning i förskolan Hösten 2017

Det finns ett aktivt studentråd vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen. Länk för mer information: www.buv.su.se/studentrad

Stöd i studierna

Studie- och språkverkstaden erbjuder bland annat hjälp kring studievanor, tala i grupp, skrivuppgifter, studieteknikkurs för studenter med dyslexi m.m. De erbjuder föreläsningar, seminarier, kurser eller individuell hjälp. Läs mer på www.su.se/sprakverkstad

Om du har en varaktig funktionsnedsättning och behöver stöd under din utbildningstid ska du i god tid kontakta samordnaren för studenter med funktionsnedsättning på Studentavdelningen vid Stockholms universitet: studentstod@su.se. Meddela även kursansvarig inför kursstart vilken anpassning du är i behov av så att det finns möjlighet att ordna med det praktiska i tid. Mer information om exempelvis rättstavningsprogram finns på www.su.se/utbildning under rubriken Studera med funktionsnedsättning.

Campuskort och kåravgift

Om du går med i studentkåren och betalar din kåravgift får du tillgång till både trygghet genom utbildningsbevakning, gemenskap och diverse förmåner. Användbara förmåner är bland annat rabatt på kollektivtrafik (SL), resor, kurslitteratur och träning. Läs mer om Stockholm universitets studentkår (SUS), samt hämta terminsräkning på: www.sus.su.se

Studentförsäkring

Alla studenter vid Stockholms universitet är försäkrade via Kammarkollegiet (www.gratisstudentforsakring.se) Studentförsäkringen är en statlig olycksfallsförsäkring som inte kostar något. Du är försäkrad under den tid du tillbringar på universitet och under resan till och från universitetet samt om du är på praktik. Studenter på universitetet ska anmäla personskada via SAMIR, universitetets interna webbaserade inrapporteringssystem för studenter och anställda www.su.se/samir

Mitt universitet

Genom att logga in på <http://mitt.su.se> får du som student tillgång till detta:

- **Mondo:** Här kan du som student logga in på kommunikationsplattformen Mondo.
- **Mina studier:** Här kan du som student se dina betyg, registreringar och möjlighet att skriva ut intyg.
- **Universitetskort:** Du kan här aktivera/beställa ditt Universitetskort som du behöver som student för att använda dig av tex Stockholms universitetsbibliotek, Printomat m.m.